

نهزر لهسهر نهوهى ئادەم نېيە لە شتىك كە لە ژىر مولىكى نەبىت، وناتوانىت (بەندەيەك) ئازاد بکات كە لە ژىر مولىكى نەبىت، وناتوانىت (ئافرهتىك) تەلّاق بادات كە ھاوسمىرى نەبىت

لە عمرى كورى شوعەيىب، لە باوكىيەوە، لە باپىرييەوە، كە پىغەمبەرى خودا -صلى الله عليه وسلم- دەفرمۇيت: «نهزر لهسهر نهوهى ئادەم نېيە لە شتىك كە لە ژىر مولىكى -خاوهنى- نەبىت، وناتوانىت (بەندەيەك: كۆپلەيەك) ئازاد بکات كە لە ژىر مولىكى نەبىت، وناتوانىت (ئافرهتىك) تەلّاق بادات كە ھاوسمىرى نەبىت [صەھىحە] [ئىنسۇ ماجە گىراویەتىيەوە - تۈرمۇزى گىراویەتىيەوە - ئەحمد گىراویەتىيەوە]

لەم فەرمۇودەيدا پىغەمبەر -صلى الله عليه وسلم- ئەو بىرونىدەكانەوە كە مروقق تەنها يرکىف ومامەلە وكار بە ئەو شتانە بکات كە ئەو خاوهنىيەتى وله ژىر مولىكىيەتى ئەودايە، بەلام ئەو شتانە كە خاوهنى نېيە وناتوانىت مامەلە وكارى پىتۇھ بکات؛ دروست نېيە مروقق وادەربخات كە لە ژىر مولىكىت خاوهندارىتى ئەودايە ودەتوانىت بە ئارەزووى خۆى بەكارىيەتتىت، ولهوانەش: 1- نەزر كردن: تەنها لهسەر ئەو شتانە دەبىت كە مروقق خاوهنىيەتى ودەتوانىت بە ئارەزووى خۆى بەكارىيەتتىت لهو كاتەدا، بەلام ئەگەر پاشىر بىووه خاوهنى ئەو شتە وبە ئارەزووى خۆى يرکىفى پىتۇھ كرد؛ لەم حالەتەدا واجب نېيە لهسەرى نەزرە كە جىئەجىن بکات وکەفارەتىشى لهسەر نېيە. 2- ئازادكردىنى بەندە -كۆپلە-: مروقق ناتوانىت بەندەيەك ئازاد بکات كە بەندەي ئەو نەبىت وله ژىر مولىكىيەتى ئەو نەبىت؛ بۆيە ئازاد كردن لەم حالەتەدا بانگەشەيەكى بىن مانايە وجىئەجىن ناكىرىت. 3- تەلّاقدان: ئەگەر پىياۋىتكى تر جىڭە لە مىردى ئافرهتەكە؛ ئەو ئافرهتە تەلّاق بادات ئەوا ئەمە پوچەلە وجىئەجىن ناكىرىت، چونكە مافى تەلّاقدان تەنها بە دەستى مىردى كە ھاوسمىرىتى وجۇوتبوون لە نىوانياندا بىرودەدات، وپىغەمبەر -صلى الله عليه وسلم- دەفرمۇيت: (ناتوانىت -ئافرهتىك- تەلّاق بادات كە ھاوسمىرى نەبىت).

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/58147>